

Moderaternas väg

Inom Moderata samlingspartiet har man i dag anledning att fråga sig hur framgångsmelodin skall återvinnas. Även om förlusten i förhållande till 1982 års val är liten, är den betydande i partiets och omgivningens förväntningar och i förhållande till en lång rad Sifo-mätningar.

Kommentarerna till moderaternas valförlust är påfallande samstämmiga. Partiet bemötte inte tillräckligt tidigt socialdemokraternas exempellösa svartmålningskampanj, den moderata valrörelsen kom i gång för sent, många av partiets traditionella frågor som försvar, skola och rättstrygghet kom bort i valrörelsen. Och så naturligtvis; en konkurrent om de borgerliga väljarna dök upp på arenan i form av Bengt Westerberg och hans nyliberaliserade Folkparti. Medan moderaterna tvingades gå i försvarsställning gentemot socialdemokraternas förvrängning av den moderata politiken och hamnade i en trist sifferexercis fick Bengt Westerberg chansen att ostörd utveckla den positiva sidan av det moderata valbudskapet; den som handlar om människors valfrihet och självbestämmande i välfärdssamhället.

Moderaterna har anledning till själv-rannsakan inför det mindre lyckade valresultatet 1985. Det var inte det moderata frihetsbudskapet eller den moderata ideologin som gav förluster, det visar den stora tillströmningen till Bengt Westerberg, som gjorde sig till tolk för dessa tankegångar. Nej, det var snarare den praktiska utformningen av vissa av de moderata besparingsförslagen som oroade samt den allmänna "framtoning" som partiet begåvades med i massmedia.

Det är därför rätt när partiets företrädare säger att partiets politik är det inget

fel på om de därmed menar den ideologiska grunden och dess praktiska utformning så som den kommer till uttryck i partiprogrammet. Därmed inte sagt att inte enskilda riksdagsmotioner, som gav socialdemokratin så mycket oförtjänt stoff i valrörelsen, kan behöva ses över.

Vad moderaterna nu måste göra är att bredda sitt budskap bort från den i sig nödvändiga, av ekonomiska realiteter framtvingade besparingsexercisen, till de positiva valfrihetsfrågor, vilka ligger i partiets egentliga alternativ till socialdemokraternas förstelnade förmyndarsamhälle. Under 70-talet lyckades moderaterna med konststycket att förankra sin kritik av den socialdemokratiska politiken och sitt alternativ till densamma i människornas vardag. Människorna förstod den moderata politiken. Människorna kände igen sig i det moderata budskapet. Det är det konststycket som moderaterna måste återupprepa på 80- och 90-talen.

Moderaterna har en oskattbar tillgång i att se sig som både ett konservativt och liberalt parti. Begreppen frihet och ansvar hänger oupplösligt samman. Den konservativa tanken om en stark, effektiv och oväldig statsmakt går utmärkt att förena med den liberala uppfattningen att denna statsmakt skall vara begränsad i sitt omfång.

Många av de traditionella värden som omfattas av de flesta svenskar har en naturlig förankring i moderat politik. Dessa värden, som anknyter till ordet ansvar, kommer särskilt väl till uttryck i partiets skolpolitik, i synen på försvaret, rättstryggheten, de sociala frågorna och ägandefrågorna.

Dessa, traditionellt moderata frågor,

har hamnat alltför mycket i skymundan. De måste nu lyftas fram. De måste lyftas fram för att de är viktiga för svensk samhällsutveckling och därför att väljarna klarare skall se skillnaden mellan moderat och folkpartistisk politik.

Folkpartiet har sina svårigheter framför sig. Partiet måste nu söka leva upp till högt ställda och svårförenliga förväntningar. Moderata samlingspartiet har chansen till en förnyad offensiv baserad på eftertanke och allt det värdefulla som finns i partiets politik.

Ett stort ansvar åvilar partiledningen.

Partiorganisationen arbetade lojalt och för det mesta skickligt efter givna linjer. Ute i kommuner och landsting finns styrka och vitalitet hos de moderata företrädarna. Där kan den moderata politiken levandegöras i praktisk handling. Skattesänkningar och valfrihet i vård och omsorg kan bli en realitet för medborgare. Utgångsläget är således gott. Möjligheterna finns för en moderat renässans under denna valperiod. Den behövs för att bryta socialdemokratins centralistiska och alternativlösa grepp om samhällsutvecklingen.